

DREPT PUBLIC

CZU: 342.5

[https://doi.org/10.52277/1857-2405.2024.1\(68\).06](https://doi.org/10.52277/1857-2405.2024.1(68).06)

SCHIMBĂRI DE PARADIGME ÎN ABORDAREA JUSTIȚIEI

Maria-Cristina ȚURȚURICA,
doctorand, USM
<https://orcid.org/0000-0002-5468-8770>

SUMAR

Acest articol este elaborat cu scopul de a prezenta evoluția în timp a abordărilor care fac referire la justiție și reliefează *status quo-ul* de moment al interpretărilor juridice cu referire la justiție, în așa fel încât prin cercetarea prezentată să se poată stabili cadrul specific de particularități ale justiției contemporane. Rezultatele acestei analize sunt propuse spre valorificare autorităților naționale de resort implicate în dezvoltarea și realizarea politicilor de modernizare a justiției și implementarea reformelor sectoriale specifice.

Cuvinte-cheie: justiție, modernizare, reformă, tehnologii, serviciu public, digitalizare.

Introducere

În cadrul internațional și practica altor state justiția nu mai este abordată doar drept domeniu distinct al activității statale, dar este prezentată ca serviciu public oferit cetățenilor. Logica acestei schimbări este determinată de tendința orientată spre sporirea încrederii cetățenilor în justiție, instituționalizarea unor mecanisme mai eficiente de control și realizare a proceselor de lucru împrumutate din business, precum și apropierea de necesitățile cetățeanului. Aceste schimbări de paradigme nu sunt abordate doar la nivel individual de anumite state, dar se prezintă deja drept tendință internațională general-acceptată, având susținerea Organizației Națiunilor Unite [8], Băncii Mondiale [9], Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare etc. În septembrie 2012, Adunarea Generală a ONU și-a dedicat dezbaterile de deschidere

PARADIGM CHANGES IN APPROACHING JUSTICE

SUMMARY

The article aims to present the evolution over the time of the approaches that refer to justice and highlight the current status quo of legal interpretations with reference to justice, in such a way that through the presented material to establish the specific framework of particularities of contemporary justice. The results of this analysis are proposed to be offered for consultation to the relevant national authorities involved in the development and implementation of justice and modernization reforms.

Key-words: justice, modernization, reform, technologies, public service, digitization.

statului de drept. În cadrul acestei alocări, secretarul general al ONU a prezentat perspectivele necesare a fi asumate de state în vederea consolidării statului de drept, iar una din formulele enunțate se referă la consolidarea organelor judecătorești în a oferi servicii judiciare. Potrivit alocărilor din cadrul ședințelor ONU, statul de drept este statul cu instituții centrate pe nevoile cetățenilor, justiția trebuie modelată în așa fel încât aceasta să corespundă așteptărilor cetățenilor. În prezentarea sa, secretarul general al ONU propune ca țările să stabilească obiective pentru asigurarea statului de drept, să-și asume un rol de monitorizare, să măsoare eficacitatea justiției, să efectueze exerciții de evaluare comparativă și să raporteze progres în comparație cu indicatorii [11]. Pe scurt: raportul încurajează actorii statali să își regândească rolul în realizarea justiției și să schimbe abordarea în ceea ce privește formatul de activitate a instanțelor de judecată, acestea urmând să-și asume atât rolul de autorități publice cât și rolul de prestatori de servicii publice.

Având la bază reperul științific de fundamentare a serviciului public, dar și considerând lipsa unor studii științifice orientate spre sta-

bilirea particularităților justiției drept serviciu public, prin această cercetare propunem prezentarea cadrului de particularități care conturează serviciul public judiciar. Rezultatele acestui exercițiu teoretic pot fi utile autorităților în vederea dezvoltării acțiunilor practice de modernizare a justiției.

Chiar dacă în practica autohtonă instanțele de judecată sunt mai rar văzute în calitatea lor de autorități exponente ale serviciului public, prin prezenta lucrare vom promova ideea transformării activității instanțelor de judecată în așa fel încât acestea să fie abordate nu doar prin prisma calității lor general-acceptate de autoritate, dar și prin prisma calității lor de instituții presatoare de servicii publice. Vom fi de acord cu abordarea precum că instanțele de judecată reprezintă puterea distinctă a statului de realizare a actului judecătoresc, dar, în același context, vom fi de părerea că nu poate fi neglijat nici rolul funcțional al acestora, orientat pe satisfacerea necesităților cetățeanului de a i se realiza justiție.

Chiar dacă, la nivel conceptual, găsim surse care acceptă instanțele de judecată drept autorități exponente ale serviciului public, în practică mai puțin sesizăm tendințele instanțelor naționale de judecată de a se adapta condițiilor *sine quo-non* de autorități publice prestatoare de servicii. Astfel, pentru a readuce în atenție rolul funcțional al instanțelor de judecată și a evidenția importanța abordării acestora drept autorități prestatoare de servicii, considerăm oportună promovarea schimbărilor de paradigmă atât din perspectivă conceptuală cât și din perspectivă practică.

De ce este important să schimbăm paradigmele și de ce justiția trebuie interpretată drept serviciu public? Această transformare va contribui la crearea cadrului general de apropiere a instanțelor de judecată de justițiabili ori acestea există pentru a satisface niște necesități și anume: nevoia de a ajuta justițiabilul în rezolvarea litigiilor cu care se confruntă și/sau obținerea anumitor forme de protecție, ori anume la acest capitol înregistrăm eșecul instanțelor naționale. Prin încercarea de a transforma instanțele de judecată în instituții prestatoare de servicii se poate contribui la atingerea obiectivului de stat ideal. Potrivit autorului francez Chevallier, serviciul public conturează mitul unui stat generos, binevoitor, unic, pentru binele tuturor; serviciul public este principiul axiologic ales să conducă gestiunea publică, finalitate la care tind guvernării și funcționarii, norma de care depinde legitimitatea activității lor [1, p. 3].

Ce este serviciul public și poate oare justiția să fie interpretată drept serviciu public?

Etimologic, noțiunea de serviciu își are originea în cuvântul latin *servitum*, care are semnificația de sclav; de aici interpretarea „de a fi în serviciul cuiva”, „de a face un serviciu” sau de „a pune în serviciu”, evocând ideea de „utilitate publică” sau „serviciu public” [3, p. 13]. Termenul de serviciu public este utilizat atât în sens organizatoric, de organism social, cât și în sens funcțional, de activitate desfășurată de acest organism. Serviciul public poate fi definit ca un ansamblu de activități organizate și autorizate de administrația publică pentru a satisface nevoi sociale în interes public.

Alți autori definesc serviciul public ca fiind „acea organizație de stat sau a colectivităților locale, înființată de autoritățile competente cu scopul de a asigura satisfacerea unor cerințe ale membrilor societății, în regim de drept administrativ sau civil, în procesul de executare a legii” [9, p. 53]. Pentru scopurile prezentei lucrări vom reține ambele termene.

Serviciul public - în accepțiunea modernă a termenului - a apărut la începutul secolului XX, sub influența juriștilor, ca bază a fondării dreptului public. Treptat, noțiunea s-a îmbogățit cu alte semnificații, intrând în sfera de analiză a economiștilor, sociologilor, ecologiștilor etc. Serviciul public, așa cum a fost definit de către juriști în urmă cu mai bine de un secol, cuprinde trei elemente specifice: satisfacerea nevoilor cu caracter public; o activitate concretă căreia i se aplică un regim juridic derogatoriu de la dreptul comun: regimul serviciului public inspirat din trei principii (egalitate, continuitate, mutabilitate), activitate adesea protejată prin monopol; existența unui *organism* care îl pune în aplicare.

Noțiunile de „serviciul public” și „prestare de servicii publice”, chiar dacă sunt interdependente, nu prezintă conținut similar. Serviciul public dă naștere serviciilor publice, care, în cele din urmă, reprezintă un ansamblu de activități realizate de prestator în vederea furnizării unui serviciu către client. Acceptarea prezumției precum că justiția reprezintă un serviciu public se cataloghează deja drept un fapt împlinit ori aceasta corespunde întru totul caracterelor atribuite serviciului public, și anume: satisface nevoia cetățenilor de a se oferi servicii juridice; este o activitate distinctă a statului pentru realizarea căreia sunt stabilite reguli și proceduri speciale de realizare; poate fi realizată doar de către instanțele de judecată - instituții publice, desemnate prin lege, competente de judecarea diferitor categorii de cauze.

Accepțiunile noțiunii de „instituție publică” sunt multiple de la o abordare la alta, în funcție de trăsăturile pe care legislația și doctrina au intenționat să le reliefeze cu privire la această structură. În perioada interbelică, identificată deseori sub denumirea de stabiliment public, instituția publică era analizată, cu precădere, prin prisma serviciului public, în timp ce legislația și doctrina actuală sunt preocupate și de alte dimensiuni ale acesteia, cum este natura juridică sau raporturile juridice la care participă.

Cadrul legislativ și doctrina dreptului administrativ au relevat următoarele trăsături principale ale instituțiilor publice: sunt, de regulă, structuri subordonate unor autorități ale administrației publice de specialitate; se înființează prin acte ale autorităților centrale sau locale, în scopul prestării unor servicii publice de interes național sau de interes local; sunt finanțate exclusiv din fonduri bugetare, din fonduri extrabugetare sau mixte; sunt diversificate și se caracterizează printr-un grad mare de specializare; activitatea lor se materializează, în cea mai mare parte, în operațiuni administrative de ordin practic și, mai rar, în acte administrative; pot să dețină în administrare bunuri proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale [4, p. 61]. Analizând acest cadru de trăsături, stabilim că ele se prezintă în totalitate și drept trăsături specifice autorităților din domeniul judecătoresc - instanțe judecătorești de toate nivelurile.

În ce privește relația dintre instituția publică și serviciul public, aceste concepte sunt strâns legate între ele printr-un raport de dependență, care derivă din faptul că serviciul public este, într-o determinare de tip motivațional, scopul pentru care este înființată instituția publică, în timp ce instituția publică, la rândul său, nu poate fi imaginată în afara serviciului public. Instituțiile publice responsabile de realizarea serviciului public își pot îndeplini misiunea încredințată de către legiuitor în mod direct sau prin delegarea unor atribuții către alte entități, de regulă private, intrând cu acestea în raporturi contractuale guvernate de regulile dreptului administrativ.

Întru confirmarea ideii precum că activitatea judecătorească reprezintă un serviciu public, vom face referire la argumentele autorilor Duguit, Jeze, Bonnard și Roland, care considerau serviciul public ca fiind „activitatea pe care guvernării sunt obligați să o realizeze în interesul celor guvernați” sau „statul reprezintă un ansamblu de servicii publice”, „domeniul public este un serviciu public”, „o lucrare publică este un serviciu public”. Prin urmare, odată ce acti-

vitatea judecătorească este una care emană din cadrul public, nu putem nega coexistența sa de serviciu public [3, p.31].

Totodată, atragem atenția că, în prezentarea tipologiilor de servicii publice, specialiștii în drept administrativ din România, care au preluat teoria franceză de fundamentare a serviciilor publice, stabilesc în general existența a trei tipuri de servicii publice, și anume: serviciu public de legiferare; serviciu public judiciar; serviciile publice administrative, care, de altfel, urmează a fi analizate în format interdependent. Este eronat să credem că vreuna din cele trei puteri ale statului, purtătoare de servicii publice, poate acționa vreodată în izolare completă față de celelalte. Cele trei puteri se sprijină una pe cealaltă pentru a oferi, în ansamblu, toate serviciile publice necesare într-o societate democratică. Așadar, în timp ce legiuitorul asigură cadrul legislativ, puterea judecătorească este cea care trebuie să îl interpreteze și să îl aplice, în timp ce puterea executivă răspunde adesea de executarea deciziilor judecătorești în interesul societății [11]. Prin urmare, în definitivarea conturului de modernizare a serviciilor judiciare, nu trebuie să ne abstractizăm de la cadrul public în care acestea sunt realizate.

În ceea ce privește acceptarea prezumției precum că justiția este un domeniu prestator de servicii și față de care pot fi aplicate reguli din domeniul administrării serviciilor, se impune drept o realitate mai complicată. Problema acceptării derivă, pe de o parte, din moștenirea teoriilor conservatoare care apreciază justiția prin prisma sa de autoritate, iar pe de altă parte - din evoluția scurtă a cadrului de abordări.

În același context, remarcăm că și teoria serviciilor publice a evoluat în timp, în așa fel încât sesizăm diferențe importante în propunerile de abordare a cadrului. În definirea serviciului public s-au conturat trei mari perioade: sfârșitul secolului XIX - definiția clasică, formulată îndeosebi de teoreticienii francezi, specialiști în drept public, a căror concepție a fost preluată în majoritatea țărilor europene, perioada interbelică, în care regăsim numeroase dezbateri, inclusiv a doctrinarilor români, și perioada actuală, care, pe lângă abordarea juridică, aduce noi tendințe, înglobând puncte de vedere economice, sociale, manageriale și ale utilizatorilor în definirea serviciului public.

Această ultimă etapă este puternic influențată de „criza serviciului public” și de evoluțiile de la nivelul Uniunii Europene [2, p. 32].

Totuși, prin prezenta lucrare vom susține teza precum că justiția poate fi considerată drept domeniu susceptibil prestării serviciilor,

or, relațiile de solicitare a serviciilor judiciare există în realitate. Astfel, constatăm că, în vederea solicitării suportului instanțelor de judecată în a li se proteja drepturile, cetățenii pot interacționa cu instanțele de judecată în vederea accesării cel puțin a următoarelor categorii de servicii: pronunțarea hotărârilor judecătorești în apărarea drepturilor subiecților apelanți la justiție sau terților afectați de ilegalități și prejudicieri; pronunțarea hotărârilor judecătorești în revendicarea bunurilor, stabilirea și constatarea faptelor etc; instituționalizarea măsurilor de protecție; eliberarea încheierilor de suspendare a activităților presupuse ilegale cu scopul de a preîntâmpina situații de risc pentru cetățeni; atragerea la răspundere a persoanelor vinovate de săvârșirea faptelor prejudiciabile, stabilirea pedepselor; participarea în ședințe de judecată, în cazul în care cadrul legal permite acest fapt etc.; comunicarea cu instanța pe marginea procedurilor inițiate (înregistrarea cererilor de chemare în judecată, înregistrarea cererilor de amânare, eliberarea titlurilor de executare etc) etc. În aceeași ordine de idei, remarcăm că instanțele de judecată, pe lângă prestarea serviciilor judecătorești exclusive, pot fi antrenate și în activități de prestare a serviciilor de facilitare a accesului la justiție, circumstanță care, la fel, propunem a fi considerată în contextul prezentării perspectivelor de modernizare.

În aceeași ordine de idei, remarcăm că, chiar dacă teoriile de fundamentare a serviciilor publice sunt aplicabile în general și cadrului de servicii judiciare, în definitivarea cadrului de îmbunătățiri posibile a fi propuse domeniului judecătorec, urmează să se țină cont și de specificul activității judecătorești, care, de altfel, particularizează individualitatea acestora. Preluând definiția autorului român Dragoș Valentin Dincă, vom fi de acord cu părerea precum că serviciile judiciare reprezintă o categorie distinctă de servicii publice realizate de către instanțele judecătorești, care au ca scop soluționarea conflictelor juridice și sancționarea celor care încalcă legea. Urmare a definiției prezentate, constatăm că latitudinea serviciilor publice judiciare este, în general, determinată de cadrul de acțiuni posibile a fi realizate în contextul îndeplinirii activităților judiciare legate de soluționarea conflictelor juridice și sancționarea celor care încalcă legea [2, p. 32].

O să complementăm opinia doctrinară expusă mai sus cu cea a autorului autohton O. Turcan, care, în rezultatul unei cercetări ample asupra menirii și funcțiilor justiției, concluzionează că puterea judecătorească este o împuternicire/prerogativă exclusivă a unor organe speciale de

stat, care constă în examinarea și soluționarea într-o formă procesuală deosebită a conflictelor sociale, orientată spre protecția și restabilirea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului. Puterea judecătorească se realizează sub forma justiției (administrative, civile și penale), unica funcție a căreia ține de apărarea drepturilor omului și cetățeanului [7, p. 33].

Odată ce obiectul nostru de cercetare este axat pe modernizarea justiției, cu siguranță, ne interesează tendința actuală de definire și orientare a cadrului de dezvoltare a serviciului public, care, de fapt, se impune prin combinarea abordării juridice a serviciului public cu abordarea economică și care se rezumă la readucerea regulilor de business în construcția și funcționarea serviciului public.

Abordări aplicabile domeniului justiției în calitatea sa de serviciu public

Având în vedere contextul contemporan al teoriilor de fundamentare a serviciului public, vom fi de părerea că serviciul public judiciar, de fapt, ca și întregul sistem de servicii publice din care face parte, urmează a fi înțeles cel puțin prin prisma următoarelor abordări: juridică, economică, managerială, sociologică, financiară, tehnică. Înțelegerea multiaspectuală a serviciului public judiciar ne va ajuta în procesul de dezvoltare a mecanismelor de modernizare a domeniului.

Astfel, din perspectivă juridică, elementul central al abordării juridice a serviciului public este reprezentat de interesul public, binele public, interesul general, văzut ca „nevoia socială specifică unei comunități pe care trebuie să o satisfacă administrația publică sau ca orice necesitate socială, caracterizată ca atare de către puterea politică și legiferată, care impune administrației publice activitatea specifică de organizare [4, p. 128]. În continuare, remarcăm că serviciul public judiciar reprezintă o categorie distinctă de servicii publice realizate de către instanțele judecătorești ce au ca scop soluționarea conflictelor juridice și sancționarea celor care încalcă legea.

Corelând abordările prezentate mai sus domeniului judiciar, stabilim astfel că serviciile publice judiciare urmează a fi considerate drept activitate de interes public, specifică cu competență de realizare atribuită doar autorităților publice, și cu caracter definit prin legi. Astfel, în cazul în care suntem preocupați de modernizarea serviciilor judiciare prin tehnologizare, ceea ce trebuie să reținem este că în demararea eforturilor de tehnologizare urmează să considerăm și

cadrul de legiferare ori serviciile publice nu pot exista în afara unor reglementări și competențe clar definite.

Abordarea economică a serviciului public este cu atât mai mult justificată cu cât asistăm la o intensificare mai amplă a activităților publice cu cele economice, dar și necesitatea de resurse financiare menite să acopere cheltuielile statului suportate pentru prestarea serviciilor. Chiar dacă pare banal, realizarea justiției este dependentă de cadrul economic ori justiția nu poate fi realizată fără susținere financiară instituită în scop de a acoperi cheltuielile de mentenanță a sediilor instanțelor de judecată, cheltuielilor de procurare a echipamentului necesar realizării justiției, salarizarea judecătorilor și personalului judiciar etc. Astfel, abordarea economică a cadrului de servicii judiciare se impune drept un exercițiu destul de important ori, în situația inexistenței resurselor financiare necesare, cadrul judiciar se poate transforma într-un cadru incapabil să ofere și să livreze servicii judiciare. Prin urmare, prin prezentul demers științific propunem considerarea aspectelor economice drept reper în dezvoltarea practicilor de modernizare a serviciilor judecătorești ori, în lipsa resurselor financiare necesare, chiar și planurile bune de modernizare nu pot fi implementate. Abordarea economică a serviciilor publice nu este una nouă, ea având origini încă în perioada interbelică, astfel autorul Negulescu evidențiază importanța alocării resurselor financiare în sprijinul serviciului public [1, p. 123]. Etapa contemporană propune transferarea operațiunilor de business în modelarea serviciilor publice drept o acțiune de modernizare ori statul, pentru a-și menține existența și a asigura continuitatea serviciilor, trebuie să realizeze activități eficiente [6, p. 10]. Domeniul judecătorec nu este o excepție și, drept urmare, activități specifice cadrului de business pot fi implementate în procesul de dezvoltare a serviciilor judecătorești. Specificul economic, însă, nu trebuie să afecteze garanțiile oferite justițiabililor și drepturile acestora de acces la justiție. Cadrul judiciar poate prelua modelul de business de administrare a serviciilor, a resurselor, de monitorizare a performanțelor etc.

O altă abordare necesară a fi considerată este abordarea managerială a serviciilor publice, care ia naștere ca rezultat a dorinței autorităților publice și așteptărilor utilizatorilor de a transforma serviciile publice astfel încât să fie conforme interesului public.

Managementul are caracterul unei discipline economice de sinteză, întrucât preia o serie de

categorii economice și de metode de la numeroase alte discipline din acest domeniu, precum economie, analiză economică, marketing, finanțe etc. și caracter multidisciplinar, determinat de incorporarea a o serie de categorii și metode sociologice, matematice, psihologice, statistice, juridice etc., folosindu-le într-o manieră specifică, reflectare a particularităților relațiilor de management [4, p. 18]. Aceste caracteristici ale managementului conduc la o abordare complexă a serviciilor publice prin înglobarea unor puncte de vedere și experiențe diferite, asigurând analiza de sistem a serviciilor [5, p. 58].

Din perspectiva managementului, serviciile publice se fundamentează pe un sistem, care reunește următoarele elemente: piața, serviciul public propriu-zis, sistemul de livrare a serviciului, imaginea organizației, cultura/filosofia organizației de servicii [10, p. 112]. Astfel, stabilim că aceleași elemente sunt aplicabile și serviciilor judiciare. Dacă ne propunem să considerăm cadrul judiciar drept cadru de prestare a serviciilor, atunci dezvoltarea și instituționalizarea procedurilor de management a serviciilor se impune drept o sarcină obligatorie. Această idee rămâne a fi valabilă și pentru cadrul de tehnologizare a serviciilor judiciare. Dezvoltatorii, în comun cu subiecții pentru care sunt dezvoltate tehnologiile, urmează să determine cadrul de management al serviciilor tehnologizate, subiecții cărora li se vor stabili atribuții de control, împuternicirile acestora, dar și modalități de supraveghere și control.

Managementul abordează serviciul public ca activitate și ca organizație care realizează această activitate, urmărind creșterea performanțelor generale. Teme precum obiective ale domeniului judecătorec (misiune, politici și strategii), structura acestuia (relația cu obiectivele, proiectare, operațiuni, roluri), tehnologia (procesarea informațiilor, echipamente), cultura (valorile, stilul de conducere), mediul extern (factorii politici, economici, sociali, solicitanții serviciului, relația cu aceștia), sistemul decizional (abordare, participarea grupurilor interesate la procesul decizional) reprezintă preocupări manageriale valabile a fi considerate și pentru cadrul de dezvoltare și livrare a serviciilor publice judiciare [2, p. 47].

O nouă paradigmă pentru managementul serviciilor publice a apărut cu privire la dezvoltarea unei noi culturi orientată spre performanță într-un sector public mai puțin centralizat și redimensionat. În orice discuție despre instituțiile publice se impun întrebări despre eficiență și management, precum și despre proprietate.

Instituțiile publice încearcă să fie performante, îndeplinindu-și obiectivele. Misiunile lor diferă, de la furnizarea și prestarea serviciilor pentru utilizatori (persoane juridice sau fizice) până la elaborarea și punerea în practică a politicilor publice.

În cadrul sistemului judiciar, managerul este supus unor constrângeri și limitări în ceea ce privește folosirea unui instrumentar pe deplin aplicabil în organizațiile care nu intră în sfera autorităților publice și care derivă din incidența principiului legalității și independenței judecătorului. Cu alte cuvinte, spre deosebire de mediul privat, în cadrul sistemului judiciar, oricât de oportună sau eficientă ar putea să pară o măsură, indiferent dacă privește organizarea activității, comunicarea sau motivarea personalului, managerul nu va putea să o implementeze decât în condițiile în care dispozițiile legale permit acest lucru și nu aduce atingere principiilor care guvernează organizarea sistemului judiciar.

Concluzii

Având în vedere ideea transformării activității instanțelor de judecată în așa fel încât acestea să corespundă cadrului de servicii, propunem considerarea, cel puțin, a următoarelor etape: stabilirea unei viziuni unitare în concordanță cu situația, cu tradițiile și mentalitățile; definirea cadrului activității judecătorești, inclusiv tipologia serviciilor publice judiciare; încredințarea responsabilităților pe niveluri; elaborarea legislației care fundamentează furnizarea serviciilor judiciare; adoptarea unor măsuri privind îmbunătățirea cadrului de finanțare a serviciilor judiciare; crearea cadrului pentru perfecționarea profesională reală a colaboratorilor domeniului judecătoresc.

Conexiunea interdisciplinară tot mai intensă impune necesitatea abordării realităților prin prisma a varii aspecte, două, pe care insistăm prin prezenta lucrare, se referă la cadrul sociologic și la cel tehnologic. Astfel, stabilim că abordarea sociologică a cadrului servicii publice relevă importanța asigurării accesibilității diferitelor categorii sociale la serviciile oferite, la modul în care sunt organizate. În acest sens, specialiștii apreciază că gradul de dezvoltare a serviciilor adaptate necesităților tuturor grupurilor sociale este direct proporțional cu nivelul economic de dezvoltare a societății și cu importanța acordată în politica statului problemelor de asigurare a condițiilor egale tuturor categoriilor sociale [3, p. 50].

Totuși, în aceeași ordine de idei, vom menționa că, prin ascensiunea justiției de la domeniu sau putere publică la calitatea sa de serviciu public, nu trebuie să constatăm sau să neglijăm transpunerea în practica de prestare a serviciilor publice judiciare a principiilor general constatate ca valabile pentru domeniul de activitate a justiției, sarcinilor și caracteristicilor care fundamentează cadrul specific de activitate a celor din domeniul justiției.

Urmare a analizei juridice realizate în prezenta lucrare, întru dezvoltarea ulterioarelor perspective de îmbunătățire a cadrului de activitate a domeniului judiciar, dar și prescrierea reperului de modernizare a justiției prin implementarea tehnologiilor informaționale, propunem considerarea domeniului judecătoresc nu doar drept activitate distinctă a statului, dar și ca serviciu public purtător de servicii publice.

Referințe bibliografice

1. Alexandru I. ș.a. *Drept administrativ*. Ediția a II-a. București: Ed. Economică, 2003. 490 p.
2. Avizul CCJE nr. 13(2010) privind rolul judecătorilor în executarea sentințelor. <https://rm.coe.int/1680747643> (vizitat la 09.08.2022).
3. Cosmescu I., Ilie L. *Economia serviciilor*. Sinteze pentru examenul de licență. Sibiu: Ed. Universității Lucian Blaga, 1999. 235 p.
4. Dincă D.V. *Serviciile publice*. București: Ed. Economică, 2018. 190 p.
5. Ionașcu Gh. *Dezvoltarea și reabilitarea așezărilor umane din România - perspectiva ecologică*. București: Tempus, 2003. 204 p.
6. Parlăgi A. *Dicționar de administrație publică*. București: Ed. Economică, 2004. 272 p.
7. Țurcan O. Menirea și funcțiile justiției în statul de drept. În: *Revista Națională de Drept*, 2017, nr. 6(200), p. 31-35.
8. Delivering Justice: Programme of Action to Strengthen the Rule of Law at the National and International Levels, Report of the Secretary-General 2, 6-8 (Mar. 16, 2012). <https://www.un.org/ruleoflaw/blog/document/delivering-justice-programme-of-action-to-strengthen-the-rule-of-law-at-the-national-and-international-levels-report-of-the-secretary-general-a66749/> (vizitat la 05.08.2022).
9. Muller S., Barendrecht M. The Justice Innovation Approach. How Justice Sector Leaders in Development Contexts Can Promote Innovation. <https://justiceleaders.org/app/uploads/The-Justice-Innovation-Approach.pdf> (vizitat la 09.08.2022).
10. Normann R. *Service Management: Strategy and Leadership in Service Businesses*. Toronto: John Wiley & Sons Ltd, 1984. 156 p.
11. UN General Assembly Resolution A/Res/66/102 (Jan. 13, 2012). <https://www.un.org/ruleoflaw/blog/document/resolution-adopted-by-the-general-assembly-ares66102-the-rule-of-law-at-the-national-and-international-levels/> (vizitat la 10.08.2022).